

ADV Arealdataverktøyet

- erfaring, nytte og videre bruk i strategisk byutvikling i Grenland

Nettverkssamling kommunal og regional planlegging 30.11-01.12.2022
Elise Brændaaas · Landskapsarkitekt · Byutvikling · Porsgrunn kommune

Hva er målet med ADV?

Bedre transportmodeller i byområdene, tallfeste effekten av ulik arealbruk, og vise handlingsrommet som kommunene i byområdene har til å påvirke transportomfang gjennom arealplanlegging

Bystrategi Grenland

Det regionale samarbeidet om areal, transport og klima siden 2008. Langsiktig strategisk samarbeid:

- Regional areal- og transportplan
- Bypakke Grenland fase 1 2015-2025
- Belønningsavtale 2021-2024
- Utredning og kunnskapsbygging
- Videreføring av Bypakke Grenland
- Byvekstavtale

Pilot ADV
Grenland
2020-2022

108 000
innbyggere

Skien, Porsgrunn,
Siljan, Bamble,
vegvesenet
fylkeskommunen,
statsforvalteren,
jernbanedirektoratet

Hovedmål Bystrategi Grenland

Grenland skal være et attraktivt sted å bo med levende bysentra og gode transportløsninger

Regionen skal være attraktiv for et mangfoldig næringsliv og høykompetent arbeidskraft

Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange

Helhetlig virkemiddelbruk

Infrastruktur

Vei, gange, sykkel,
buss og tog

Driftstiltak

Sykkel, gange og
kollektivtransport

Attraktiv by

Bymiljø og konsentrert
arealutvikling

Ny teknologi

Førerløse kjøretøy, sensor-
teknologi, delingsøkonomi

Kommunikasjon

Informasjon og holdnings-
skapende arbeid

Bildempende tiltak

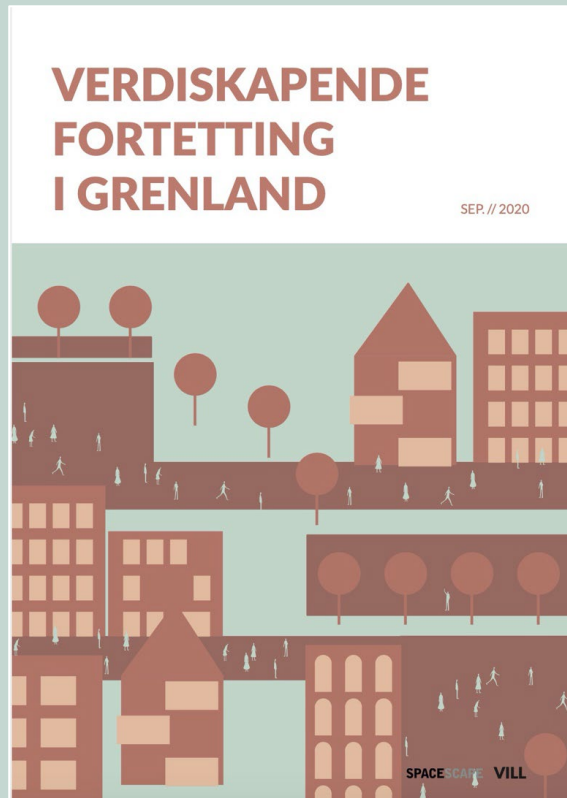
Togstopp Skien

- Mulighetsstudie gjennomført 2018
- I dag: 650 bussavganger
- 15 millioner til utredninger og reguleringsplan
- Tekniske utredninger i 2022
- Stort potensial for økt antall beboere og ansatte i gang- og sykkelavstand

Knutepunkt Porsgrunn

- Mulighetsstudie gjennomført 2018
- I dag: 57 togavganger og 650 bussavganger
- 27 millioner til områderegulering i Bypakke Grenland handlingsprogram 2021
- Planprogram områderegulering fastsatt nov 2021
- Utbyggingspotensial omtrent 150 000 kvm BTA, kontor, undervisning, handel og bolig

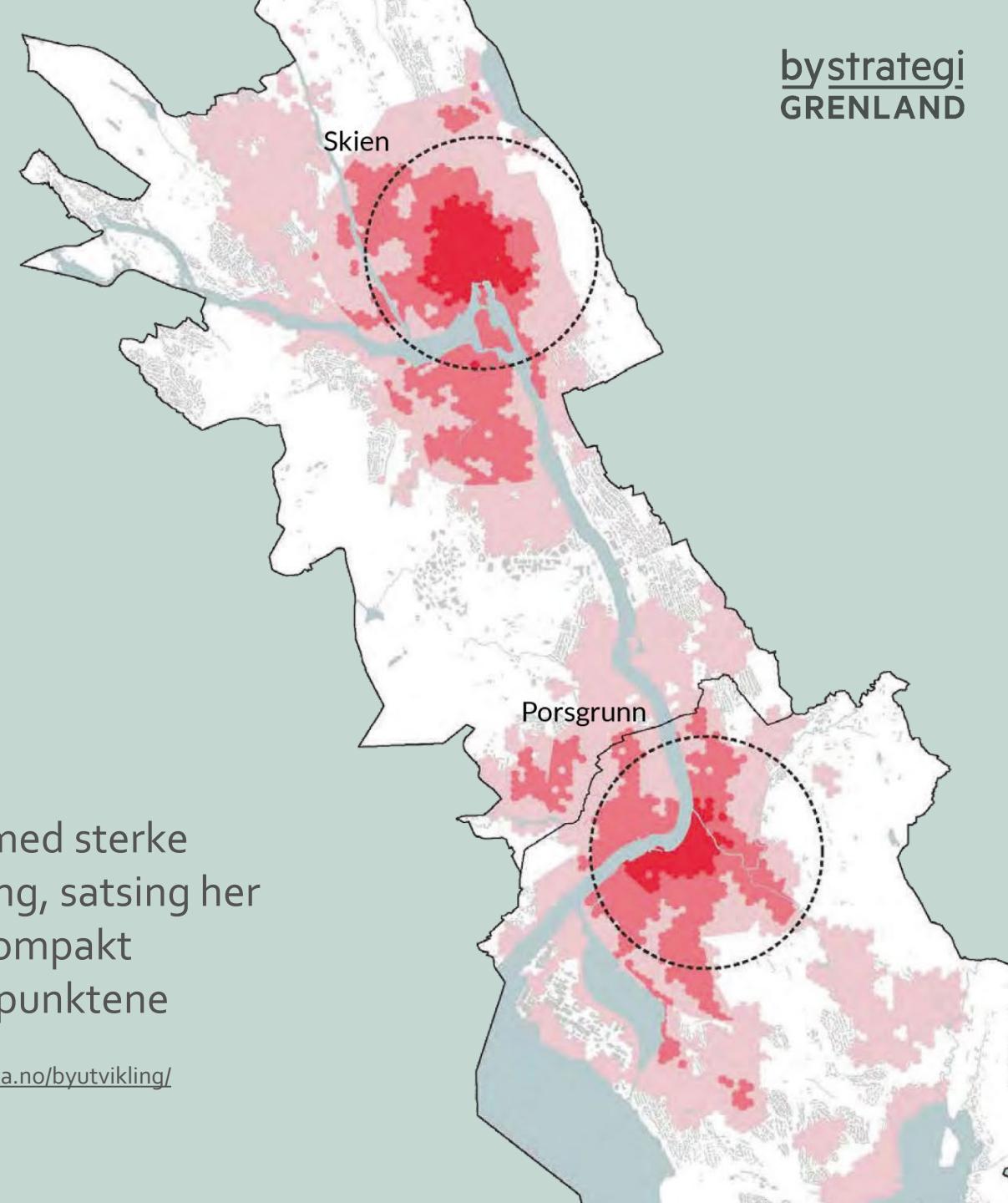
Fortetningsstudie for knutepunktene i Skien og Porsgrunn

VILL SPACESCAPE

Kartet viser områder med sterke drivkrefter for fortetting, satsing her bidrar til å oppnå en kompakt byutvikling nær knutepunktene

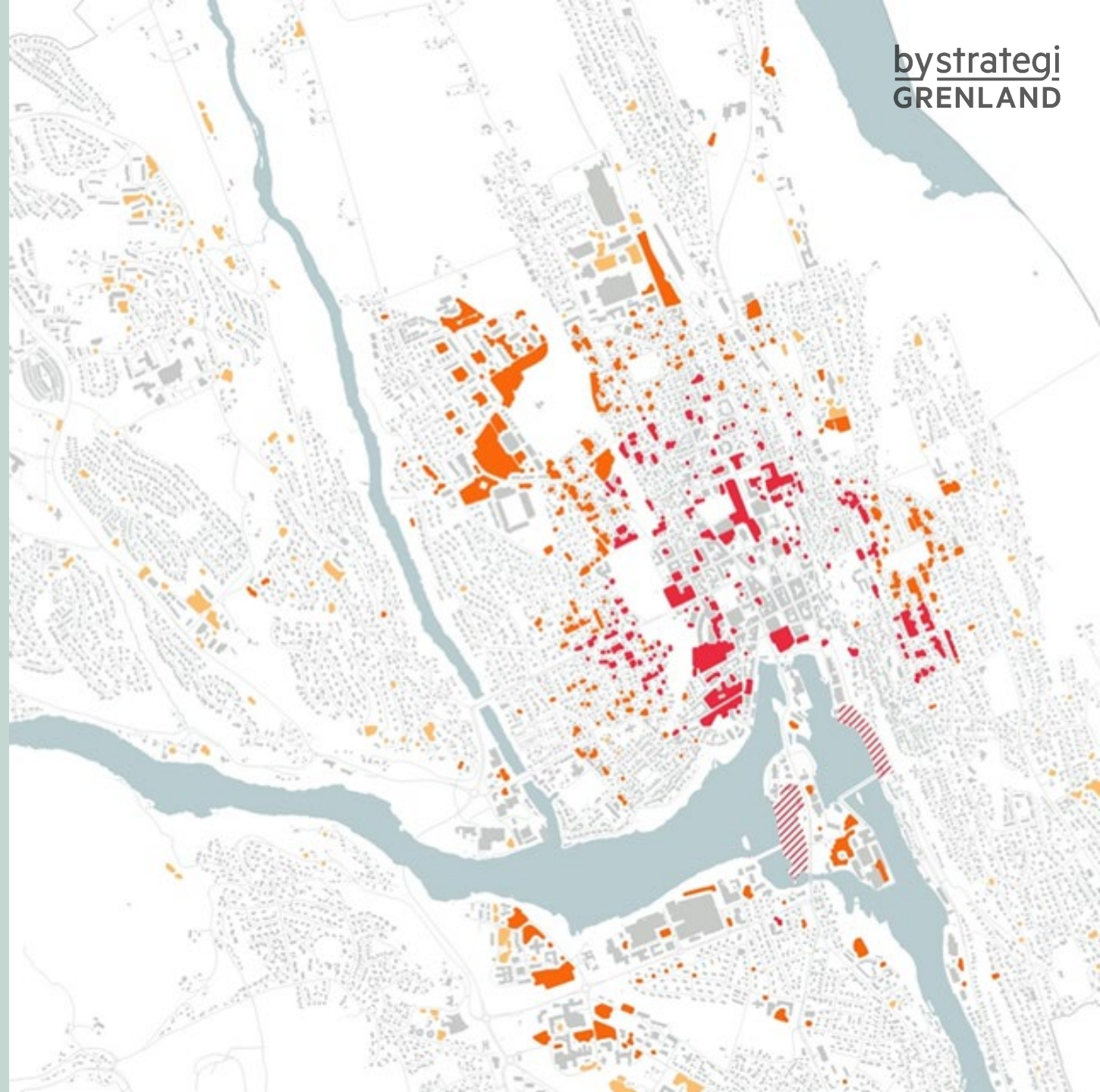
FORTETTINGSSTUDIEN: <https://bypakka.no/byutvikling/>
Utarbeidet med tilskuddsmidler fra KMD

Fortettings- muligheter i Skien

600 dekar byggbart areal
i gang- og sykkelvennlig
avstand til knutepunktet

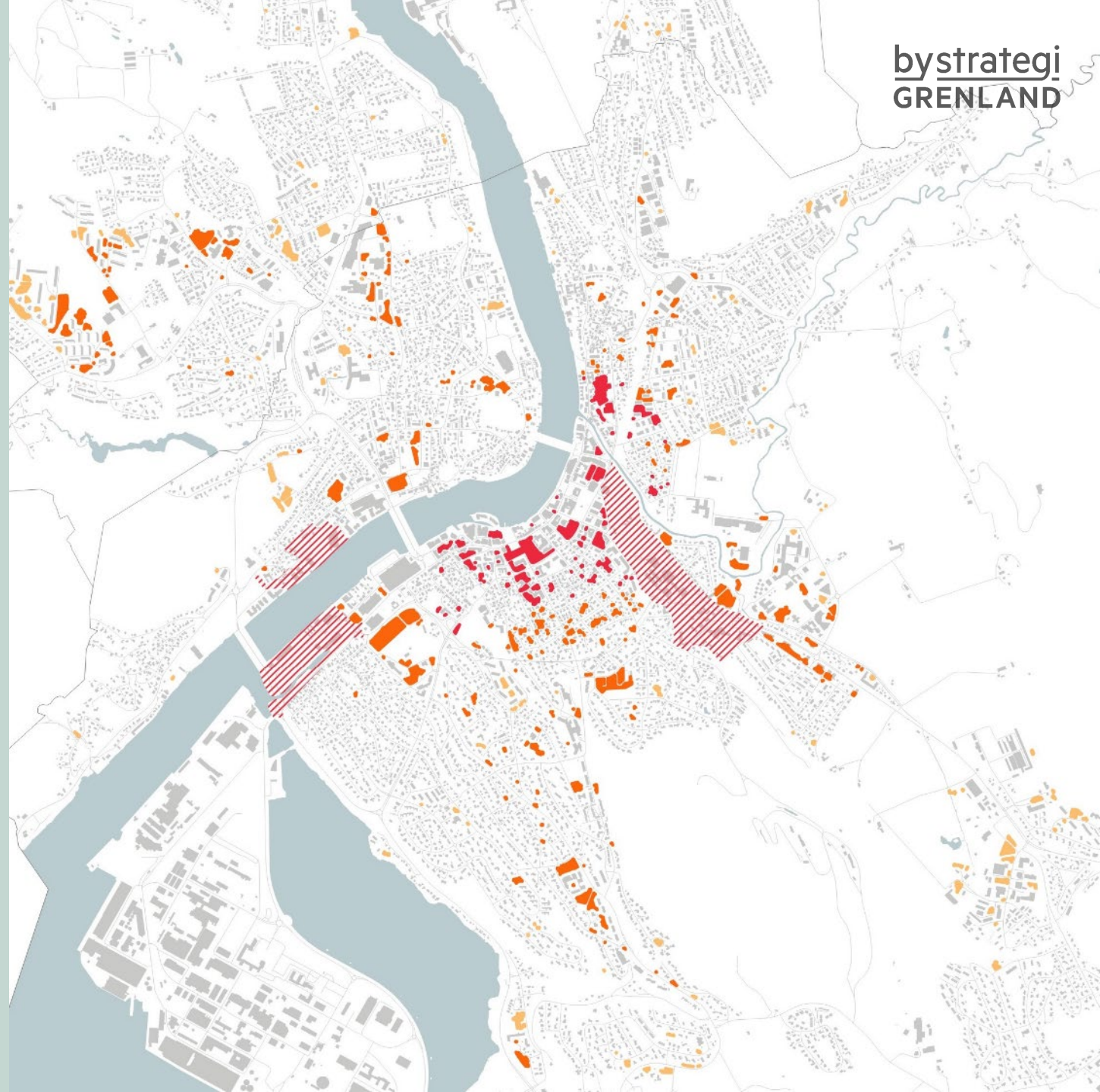
*Pågående arbeid kommer i tillegg, se de
skraverte feltene som viser Klosterøya vest
og Skien brygge*

Fortettings- muligheter i Porsgrunn

350 dekar byggbart areal
i gang- og sykkelvennlig
avstand til knutepunktet

*Pågående arbeid kommer i tillegg, se de
skraverte feltene som viser Knutepunkt
Porsgrunn, Porsgrunn mekaniske verksted
og Nedre Frednes*

Hvordan fungerer ADV?

ADV

data om bosatte,
ansatte, besøk,
virksomheter,
parkeringstilbud,
arealbruk, fortetting

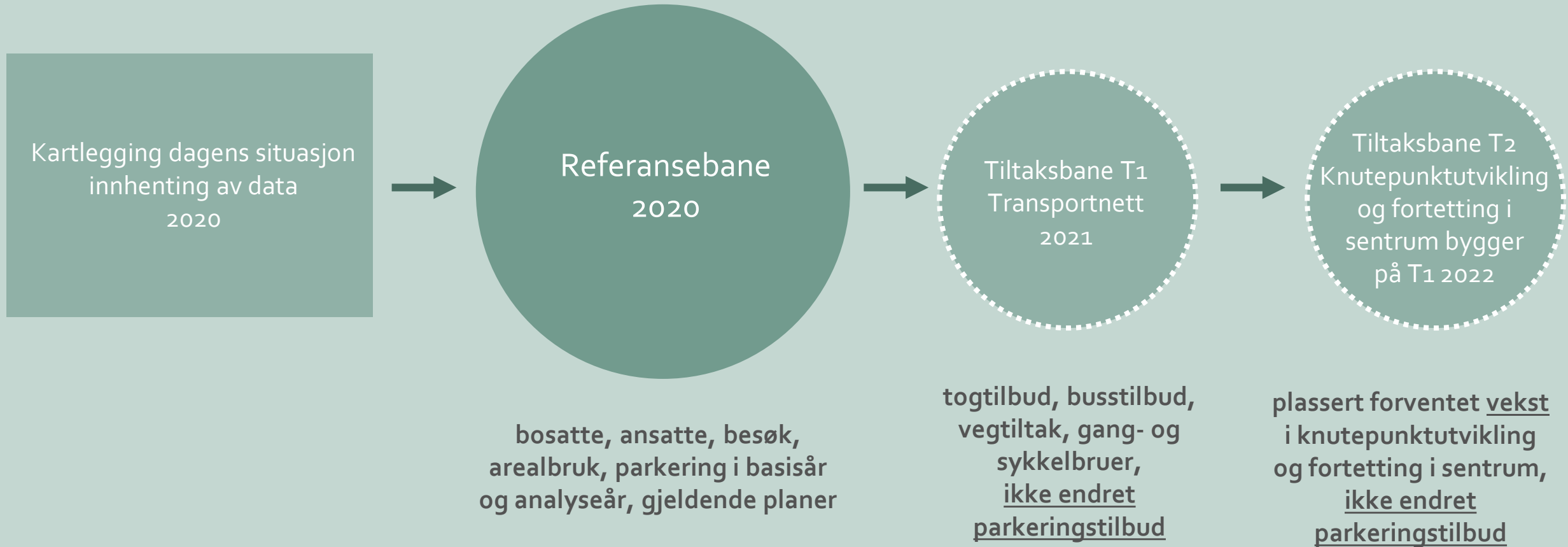
gir disse dataene til RTM

RTM

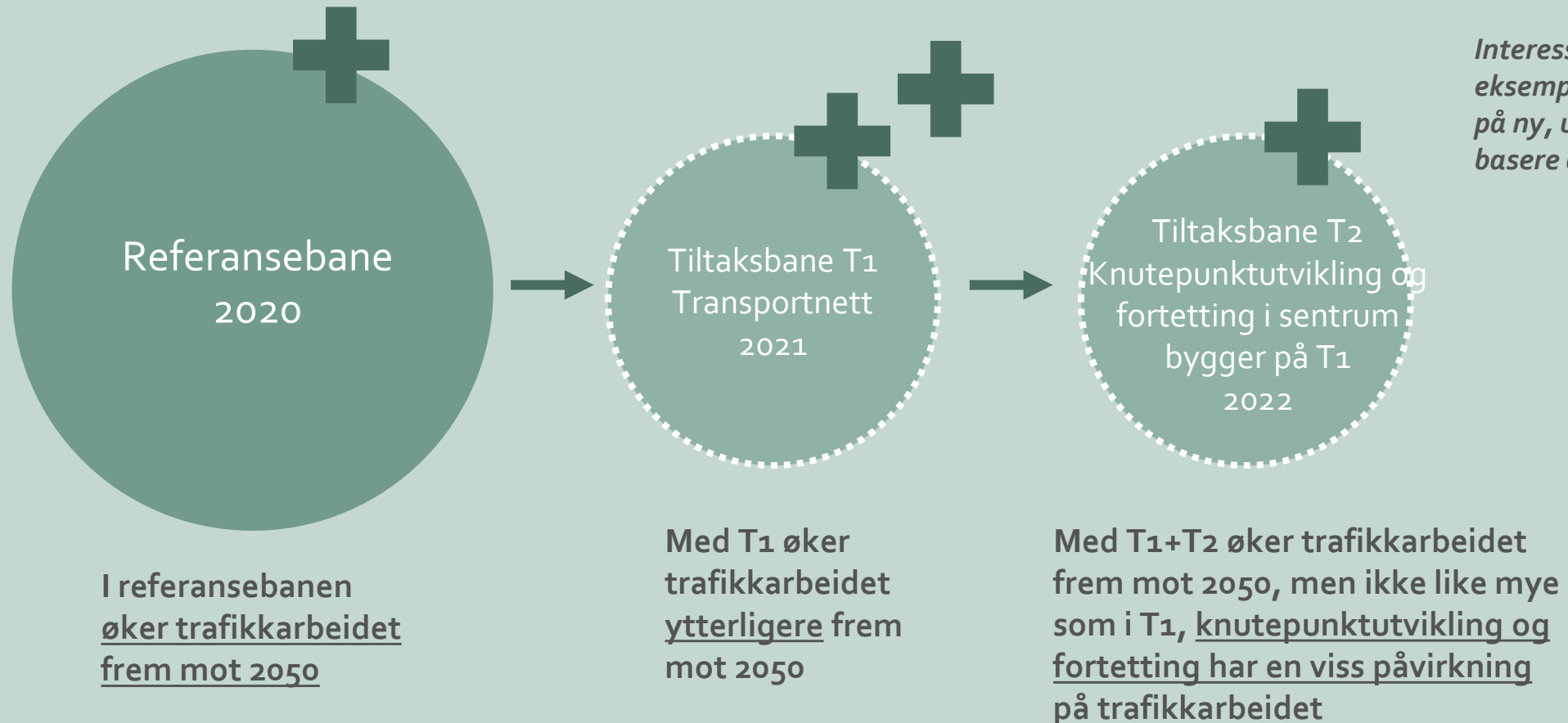
Som da beregner hvordan arealbruken påvirker blant annet....

- Trafikkmengde
- Transportmiddelfordeling
- Utslipp

Pilot ADV Grenland - oppbygning

Pilot ADV Grenland – «resultater»

Søk etter innhold i valgte kilder

AdvRtm

Hovedside » Grenland

Referansebane

- Legg inn data for basisår
- Arbeid med referansebane
- Vis referansebane

Tiltaksbane

- Definer rammene for ny tiltaksbane
- Arbeid med tiltaksbane T1 Transportnett (2021)
- Arbeid med tiltaksbane T2 Knutepunktutvikling og foretting i sentrum (2021)

Bakgrunns-kart

Utviklet av Asplan Viak AS

Skjerm bilde fra ADV arealdataverktøyet

Lese resultater:
temalagsvelger
og dashboard

Metoder i ADV

- **Formålsflater** fra kommuneplan/reguleringsplan, eller nye (kapasitet for ny utbygging, bosatte/ansatte/besøk)
- **Enkelttiltak** (større, planlagte, konkrete tiltak, for eksempel sykehus eller skole, ansatte/besøk)
- **Relokalisering** (av eksisterende virksomheter, for eksempel kontorarbeidsplasser inn til sentrum)
- **Fortettingsprosent** i eksisterende byggeområder (justere % fortetting pr grunnkrets, f.eks mer fortetting i sentrum)
- **Parkeringstilbud** (justere pris, antall, lokalisering ++)

Erfaring med *pilotfase*

- ADV-arbeidet lokalt har en egenverdi: godt kjent med kommunene, bygge og vedlikeholde kompetanse, styrke å jobbe sammen
- ADV-arbeidet lokalt må organiseres med roller, ressurser, opplæring
- ADV krever involvering fra flere parter, over lengre tid
- Referansebane og tiltaksbaner må jevnlig oppdateres og utvikles
- Strategisk del: først bli enige om hva man ønsker å teste, og på hvilken måte, mange valgmuligheter med tanke på metode
- Teknisk del: deretter omforme strategi til konkrete data man kan legge inn i ADV (behov for driftsansvarlig)

Behov for analyser og scenarier for areal- og transportutvikling

Prosesser

- Ny bystrategi
- Bypakke Grenland fase 2
- Revisjon av ATP Grenland
- Revisjon av kommunale arealplaner

Oppgaver

- Oppdatere referansebane
- Kjøre tiltaksbaner med ulike scenarier for arealutvikling i planarbeid
- Kjøre tiltaksbaner med ulike scenarier med parkering som virkemiddel for å nå målene i byområdet (bl.a. nullvekstmålet)

Nytteverdi og veien videre

- **ADV må implementeres i statlige prosesser og avtaler**
(NTP, statlige utredninger, byvekstavtaler, belønningsavtaler)
- Viktig strategisk verktøy for å formidle konsekvenser av ulik type arealbruk, som ikke RTM kan vise alene
- ADV+RTM gir kommunene bedre kontroll på input og output, konsistente metoder og data
- RTM ser bakover, ADV ser fremover (omfordeling, tilgjengelighet)
- ADV må videreutvikles, blant annet dashbord og temalagsvelger (lese, tolke, visualisere og formidle resultater)
- Bli enige om metode for å sikre lik bruk på tvers av byområder

NORGES MEST
SKIEN OG
ATTRAKTIVE
PORSGRUNN
BYER 2021

Landmannstorget

Franklintorget

Begge foto: Dag Jenssen

Attraktiv by

Statens pris for bærekraftig
by- og stedsutvikling

Forbilder fra 2015-2021

Bli inspirert av vinnere og finalister til attraktiv by-prisen i ny eksempelsamling!

Eksempelsamling tilgjengelig på Regjeringen sine nettsider:
https://www.regjeringen.no/contentassets/071c9c48e12546abao6b7d48cf934450/attraktiv-by-prisen-2015-2021-010222_stor.pdf

Lær mer om ADV

- ADV-veiledere med mer på KDD sine nettsider
[ADV-veileder 1: Innføring i arealdataverktøyet - regjeringen.no](#)
- Lese og melde seg på KDD sitt nyhetsbrev for ADV
[ADV-nyhetsbrev - regjeringen.no](#)
- ADV i TØIs forum for byutvikling, oppsummering og presentasjoner
[ADV-status, erfaringer og utviklingsbehov, TØI](#)
- Presentasjoner fra lansering av ADV hos Vegdirektoratet
[ADV-nyhetsbrev 4 - 2022](#)

bystrategi
GRENLAND